

HAB. In rupestribus maritimis elatis loco dicto la *Cuestade Silva* ins. *Canariæ* : Despréaux.

Hujus speciei specimina ad margines sylvæ *Doramas* lecta viva in Britanniam misi. Confer iconem inedit. horti Milford. *Sonchum* (*Dendrosonchum*) fruticosum (*squarrosum* DC.) foliis refert, sed involucri squamæ longe diversæ : Webb! in Litt.

DESCR. Sec. specimina manca in *Cuesta de Silva* *Canariæ* lecta, cum quibus iconem hort. Milford. supra citatam comparavi.

Fruticosus, glaber, ut videtur similis, dichotome ramosus, inferne 5 lin. diametro metiens; lignum sordide albens, amariusculum; cortex in plicas longitudinales elevatus, cinerascens, verrucisque ab insertione foliorum delapsorum orientibus notatus. More affinium pedunculus herbaceus in rami apice oritur inferne foliatus, post achæniorum maturitatem marcescens. Folia consistentiæ sat magnæ, carnosula, infra glaucescentia, 2-3 poll. (in specimine in horto Milford. culto -7 poll. longa), 2 poll. superne lata, superne $5\frac{1}{4}$ - $7\frac{1}{4}$ poll. lata, lyrata, pinnatifida, lobo terminali deltoideo, maximo, pl. $1\frac{1}{2}$ poll. longo, et inferne totidem lato, apice et angulis obtuso, subsinuato, denticulis raris vix emergentibus notato, lateralibus paucis, utrinque 1-2 ad summum 3 rotundato-hemisphæricis, 2-6 lin. longis, totidemque latis, rotundatis, denticulisque raris munitis, inferne decrescentibus et tandem in petiolum anguste alatum 1-2 lin. latum excurrentibus, costa crassa albente percursum, basi paulo dilatata, non verò margine protracta. Supernè pedunculus communis (caulis) corymbo simplici terminatur, cujus rami in axi foliorum oriuntur, inferioribus similium, sed cordatorum, auriculis rotundatis, magnis. Folia hæc ramea $1\frac{5}{4}$ poll. longa, 7-10 lin. lata, ovato-oblonga, integra et tantum denticulis supra notatis raro munita. Pedicelli speciminis mei monocephali 5-10 lin. longi, inferior parte inferiore foliolis munitis 4-6 lin. longis, 4 lin. latis, ovato-rotundatis, cordatis, vix denticulatis, in quorum axi capitula rudimentaria oriuntur; reliqui sunt nudi, vel squamula muniti. CAPITULA semper erecta, sat speciosa. Involucrum hemisphærico-campanulatum, 6-7 lin. altum, imbricatum, squamis numerosissimis, acutis, adpressis, post achæniorum maturitatem reflexis, exterioribus ovato-oblongis, obscure virentibus, foliaceis, internis linearibus, angustis, + — scariosis, pallidis, mediis subduplo longioribus. RECEPTACULUM $1\frac{3}{4}$ lin. diametro metiens, planiusculum, nudum, areolatum. FLORES aurei, involucri longiores, ad tubum pilis articulatis, apice dentibus 5 elongato-linearibus muniti. Antheræ et styli more affinium. ACHÆNIA oblonga, $5\frac{1}{4}$ lin. longa, superne $\frac{1}{3}$ lin. lata, robusta, compressa, utrinque præcipuè verò inferne attenuata, castanea, longitudinaliter striata, glabra, non granulata. PAPPUS subpersistens, niveus, 2 lin. et ultra longus, setis pluriserialibus, numerosissimis, nonnullis majoribus crassioribus denticulatis, plerisque tenuissimis, subintegræ.

Obs. Iconem hujus speciei in horto Milfordiensi culti habeo caule pedali, infernè $\frac{1}{2}$ poll. diametro metiente, ad medium dichotomè in ramos abeunte. apice foliis jam descriptis confertis munito, extrorso-retrorsis.

11. SONCHUS PINNATUS. HORT. KEW.

S. fruticosus, glaber; foliis pectinato-pinnatipartitis, pinnis cum lobo terminali acutis, minute denticulatis, sessilibus; pedunculo subnudo; corymbo subumbellato, supradecomposito, pedicellis subbracteatis; capitulis semper erectis; involucri campanulati squamis

acutis, externis ovato-oblongo-lanceolatis, internis linearibus; receptaculo areolato; floribus ad os pilosis; achæniis granulatis, utrinque lineis 2 impressis notatis; pappo subsistente, pluriseriali.

Sonchus pinnatus. *Hort. Kew.*, ed. 1, vol. 3, p. 116; ed. 2, vol. 4, p. 436. — *Spr.*, *Syst. veg.*, 3, p. 647. — *Willd.*, *Sp. pl.*, 3, p. 1511. — *Pers.*, *Syn.*, 2, p. 363. — *DC.*, *Pr.*, 7, p. 188.

Obs. Formarum circulum et synonymiam cf. infra.

HAB. In convalle *del rio* is. Palmæ, non longè ab oppido : Webb! Canarià, *Barranco de la Virgen*, 30 Mart. 1846 : Bourgeau! n. 15.

DISTRIB. GEOGR. In Maderà etiam crescit.

DESCR. Sec. specimina 2 palmensia et canariense.

Fruticosus, glaber. Pars plantæ superior describenda — 2 ped. et ultra alta, inferne 8 lin. diametro metiens, teres, dense foliata, foliis inferioribus vero delapsis eorumque insertionem cicatrice notatis; superne vero folia adsunt numerosa, spithamea pedalia, 5/4-3 poll. lata, pectinato-pinnatipartita, acuta, infernè in petiolum attenuata crassum, basi ipsa dilatatum in planum 2-3 lin. latum, triangulari-semilunare. PINNÆ numerosissimæ, utrinque n. 10-15 pl. n. 12-13 approximatae, pectinatae, interstitiis pinnae nempe earum latitudinem subæquantibus, pl. non attingentibus, raro superantibus, extrorsæ, quandoque paulo antrorsæ, 1/2-2 pl. 1 poll. longæ, 1 1/2-6 pl. 2-3 lin. latæ, oblongo-lanceolato-lineares, costâ sat prominente ad apicem fere usque percursæ, acutæ, mucronatæ, mucrone corpusculo rotundato terminato, minutè et acutè denticulatæ, denticulis paucis, acutis, vix emergentibus, utrinque 1-5 pl. 2-3, margine superiore copiosioribus, pinna terminali lanceolata-lineari, elongata, acuta, subdenticulata. Superne pinnae paulò decrescunt infernè verò sensim minores evadunt et remotiores, tandemque in dentes transeunt parvos, petiolum nudum versus evanescentes. Inter pinnas sinus rotundatus observatur integerrimus, magnus, quare pinnae basi sunt angustatae ad medium vero dilatatae, et in formis nonnullis e. g. canariensi accumbentes. FOLIA suprema pinnas habent remotas, angusto-lineares 2 poll. longas, 1 lin. latas, subintegras. Ceterum folia sunt papyracea, supra viridia et infra glaucescentia. Inter folia suprema pedunculus communis oritur, superne sensim attenuatus, herbaceus, demum marcescens, inferne 5/4-9/4 lin. diametro metiens, teres, medullâ farctus, striatus, ad medium in corymbum subumbellatum abiens supra-decompositum, fastigiatum, ramosissimum, myrioccephalum, cum pedunculo 1 1/2 ped. longo, inferne nudo. RAMI rarius alterni, ferè semper uno ferè è puncto orientes, in axi foliorum 1/2-4 poll. longorum, linearium, acutorum, subintegrorum, vel dente uno alterove ad medium notatorum, basi dilatatorum et semiamplexicaulium. In specimine majore 8 rami uno ferè e puncto oriuntur et 1/2 poll. infra hoc punctum nonus. Rami 5 1/2-12 poll. longi, inferne longitudine 4-7 poll., nudi, efoliati, striati, tunc iterum uno ferè e puncto rami oriuntur in minoribus tantùm 2-4 simplices, ita ut umbella oriatur simplex in ramis majoribus vero 9 (in axi folii anguste linearis, acuti, integri) e quibus minimi monocephali, majores verò supernè uno ferè è puncto 5 ramos emittunt, 1-2-cephalos. CAPITULA 76-100-flora, erecta (non semper?), mediocria, pedicellis insident 1/2-2 1/2 poll. longis, pl. 5/4-1 1/2 lin. diametro metientibus, nudis vel squamulâ unâ alterave munitis, 1/2 lin. longa, lineari-lanceolata, acuta, laxa. INVOLUCRUM imbricatum, 5 1/2 lin. altum,

campanulatum, squamis omnibus adpressis, demum reflexis, caulique adpressis, acutis, externis triangulari-ovatis, 1-2 lin. longis, 3/4-1 lin. latis, obscure virentibus, herbaceis, mediis lanceolato-oblongis, 2-3 lin. longis, 3/4-1 lin. latis, marginem versus paulo scariosis, internis subaequilongis + — scariosis, pallidis, linearibus, 3/4-1 lin. latis, superne ciliatis, intimis angustissimis, scariosis, albis. Squamæ inferiores et mediæ circiter n. 13, obscurius tinctæ, ab internis pl. n. 21 pallidioribus et sat abruptè longioribus discrepant. RECEPTACULUM CONVEXIUSCULUM 5/4 lin. diametro metiens, nudum, alveolorum margine vix prominente. FLORES aurei, involucrium dimidiâ parte superantes, 6 lin. longi. Tubus pallens, ad os pilis patentibus articulatis, simplicibus munitus, ligulam apice 5-dentatam paulo superat. Anthere pallide flavæ, 5/4 lin. longæ, basi bisetæ. Styli rami breve hirti. ACHÆNIA 1 lin. longa, superne 1/3 lin. diametro metientia, obovato-oblonga, utrinque præsertim inferne attenuata, compressa, robusta, erostria, utrinque lineis 2 impressis munita, transverse rugoso-granulata, brunneo-nigricantia. PAPPUS 2 1/2-3 lin. longus, subpersistens, pluriserialis, niveus, setis numerosissimis, tenuissimis, 10 majoribus circiter paulo dilatatis denticulatis, reliquis tenuissimis sub lente saltem subintegræ.

Var. 1. *Palmensis*, pinnæ magis distantes, latiores.

Var. 2. *Canariensis*, pinnæ confertiores, angustiores, pectinatae.

EXPLICATIO TAB. 130.

Planta integra, foliis rameis nimis amplexicaulibus. Achenia cum pappo aucta, bona.

Obs. 1. Formæ maderenses :

Sonchus pinnatus Hort. Kew., mihi inter *Sonchos* fruticosos forma valde polymorpha esse videtur, si enim formæ sequentes huc pertineant. Foliorum pinnæ in genere magis elongatæ et integriores quam in formis canariensibus, lineari-oblongo-ovatae, integræ vel dentatæ, distantes vel approximatae.

I. *Candolleana*. Pinnæ utrinque pl. n. 7 lineares, subintegræ, distantes, — 5 poll. longæ, 1-4 lin. latæ; inflorescentia divaricata, corymbo umbellato; pedicelli pl. bracteati; capitula mediocria, 62-67-flora. Huc *Sonchus pinnatus* DC., Pr., 7, p. 188, sec. specimina culta in horto Carlsruhano (*Prenanthes pinnata*) et Spirensi (*Sonchus pinnatus* Ait.).

II. *Webbiana*. Pinnæ utrinque 10-14, majores 5/4 poll. longæ, 2 lin. latæ, margine superiore dente magno et quandoque minore, inferiore dente pl. parvo vel nullo munitæ; inflorescentia subcorymbosa; pedicelli elongati, parce bracteolati; capitula 84-flora (num paulo post anthesin cernua?). — In rupibus alpinis Maderæ: Webb!

III. *Banksiana*. Foliorum lobi utrinque 6-9, ovato-triangularis, oblongi, denticulati; corymbus divaricatus; capitula pedicellis 1-2-bracteatis insidentia, mediocria. Huc: *Sonchus dentatus* Banks! herb., saltem ex parte, a cl. Lowe cum? formæ angustifoliæ *Sonchi ustulati* sui adscriptus. Nomine *Sonchi arborei* et fruticosi hæc forma in hortis colitur botanicis. In montibus maderensibus: Webb!

IV. *Hornemanniana*. Foliorum ad pedunculi basin confertorum lobi utrinque 7-8, triangulares, denticulati; corymbo subumbellati pedicelli parce bracteati, modice elongati; capitula speciosa. Huc *Sonchus hyoseridifolius* Hornem., Hort. hafn., II, p. 752.— Spr., Syst. veg., III, p. 647. — Nomine *S. pinnati* cl. Hornem. semina plantæ suæ e Britannia habuit. — In hortis nostris nomine *Sonchi lævigati* specimen vidi lobis oblongo-lanceolatis, acutis, parce denticulatis, pedicellis subnudis, modice elongatis, capitulis speciosis.

Obs. 2. *Sonchus ustulatus* Lowe, Primit. mader., p. 22. Planta mihi est dubia, collo fruticoso, caule cæterum herbaceo et line *S. radicato* Hort. Kew., non absimilis. Cl. Webb! in rupibus maritimis Maderæ magis borealis, ad



Sanctum Georgium, Sanctam Annam et portum Crucis. Specimina formæ latifoliæ DC., Pr., 7, p. 189, legit huc spectantia sed manca. Folia subradicalia, pinnatipartita, pinnis utrinque paucis (5-4) rotundato-ovatis, denticulatis, corymbi ramis *adscendentibus*, pedicellis multi (-11) bracteatis vel ebracteatis elongatis, capitulis mediocribus. Cl. Lemann! Webbio nostro folia duo formæ angustifoliæ dedit: pinnis utrinque 10-12 confertis, oblongo-lanceolatis, margine superiore et quandoque etiam inferiore dente magno triangulari munitis. Forsan forma angustifolia ob pinnas foliorum confertissimas, pectinatas, differt?

Div. II. MICROCEPHALI. C. H. SCHULTZ Bip.

12. SONCHUS LEPTOCEPHALUS. Cass.

S. arboreus, glaber, — 7 1/2-pedalis; foliis confertis, pinnatisectis, segmentis cum lamina angustissime linearibus; paniculæ corymbosæ amplæ capitulis pedicellatis, 5-8-floris; involucri cylindræo subrimbricato, demum basi spongioso ventricoso; floribus flavis; achæniis obovato-oblongis, asperulo-rugulosis; pappi *caduci*, nivei setis inæqualibus denticulatis.

Prenanthes pinnata. Linn. *fil.*, *Suppl.*, p. 347. — Buch, *Canar.*, p. 146 et 164, *Alfise*. — Jacq. *fil.*, *Eclog.*, 4, p. 30, t. 19. — Willd., *Sp. pl.*, 3, p. 1540, et *Enum. suppl.*, p. 54. — Pers., *Syn.*, 2, p. 366. — Spr., *Syst. vég.*, 3, p. 654.

Chondrilla pinnata. Lam., *Dict.*, 2, p. 79.

Sonchus leptocephalus. Cass., *Dict.*, 43, p. 281. — DC., *Pr.*, 6, p. 189.

Balillo Nivariensium.

HAB. In Teneriffa, *Barranco del P. Orotava et de la N. S. de Gracia infra Laguna* — 1100 ped., prope *Guimar*, non in Canariâ sec. Buch, l. c. In rupestribus siccissimis Teneriffæ, a confinio regionis sylvosæ ad oram Oceani, et in Canariâ pr. *Teror* planta est insuavis, quæ ratos emortuos odore refert: Webb!

DISTRIB. GEOGR. Stirps mere Canariensis, in hortis nostris culta, e. g. in parisiensi, ubi duce cl. Spach, viro sincerrimo, heri, die 27 m. septembr. 1847, speciem nostram florentem et fructigeram vidi.

DESCR. Frutex -7 1/2 pedes et ultra altus, ramosus, glaber, densè foliatus. Plantæ pars superior pedalis-sesquipedalis, infernè 1 1/2-3 lin. diametro metiens, ligno duro, sordidè albente, amaricante, medullæ cylindro modico percurso, cortice dilutè brunneo, cinerascete, glabro, in plicas longitudinales acutas paulo prominentes, saltem in planta exsiccata, elevato et insuper cicatricibus numerosis, a foliorum delapsorum insertionem in lineas spirales dispositis, munito. RAMI subdichotomi, adscendentes, dense foliati. FOLIA conferta, arrecta, 3-9 poll. longa, circumferentia 1 1/2-2 poll. et ultra lata, pinnatisecta, lobis subalternis, utrinque 6-11, anguste lineari-subfiliformibus, sed in planta viva planiusculis, cum foliorum lamina suprâ canaliculatis, 1/4-2 poll. longis, extrorso-antrorsis, cum lamina 1/6-1/3 lin. latis, acutis, integerrimis, basin versus lobulis paucis minoribus instructa, tunc subnuda et basi ipsa paulo dilatata. Ad ramorum apicem inter folia suprema pedun-





HERBARIUM MUSEI HIST. NAT. PARIS

Roemer-Gay del.

Lith. de J. Rigo, n. 1100, 7.

Vielle et Marechal. sculp. inc.

Senecio pinnatus. Hort. Kew. β palmensis Vob.